

A KÉPZÉLELET
TUDOMÁNYA
THE SCIENCE
OF IMAGINATION

**Pawel Althamer, Gerard Byrne, Csákány István
Marine Hugonnier, Kaszás Tamás, Kokesch Ádám
Chris Marker, Anna Molska, Deimantas Narkevičius
Panamarenko, Daniel Roth, Sašo Sedlaček
Jane and Louise Wilson**

2010. 04. 29 – 06. 27.

A kiállítás a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum és a Siemens Stiftung együttműködésében valósult meg. | The exhibition is a collaboration of Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art, Budapest and Siemens Stiftung.

Kurátor | Curator: Somogyi Hajnalka | Ludwig Múzeum

Project manager: Somogyi Hajnalka, Thomas Trummer | Siemens Stiftung

Asszisztensek | Assistants: Somogyi Zsófi | Ludwig Múzeum, Judith Pöverlein | Siemens Stiftung

Sajtó és PR | Press and PR: Fehér Zsuzsanna, Piringer Patrícia | Ludwig Múzeum
Karolin Timm-Wachter | Siemens Stiftung

Kiállítás tervezés és grafikai arculat | Exhibition and graphic designer: Sirály Dóri

Tördelés | Layout: Szmolka Zoltán | Solid Studio | www.solid.hu

Szöveg | Text by: Somogyi Hajnalka

Fordító | Translated by: Iain Coulthard, Sipos Dániel

Lektor | Proofreading: Kürti Emese

Nyomda | Printed by: HTSART Nyomda és kiadó

Felelős kiadó | Responsible publisher: Bencsik Barnabás igazgató | director, Ludwig Múzeum
Thomas Trummer Kurátor | Curator Fine Arts, Siemens Stiftung

Kiadja | Published by:
Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum | Ludwig Museum – Museum of Contemporary Art
Siemens Stiftung

Köszönet a résztvevő művészeknek és az őket képviselő galériáknak és ügynökségeknek:
We would like to thank the participating artists and the galleries and agencies representing them:
303 Gallery, New York, Argos Films, Paris, Foksal Gallery Foundation, Warsaw, gb agency, Paris, Galerie Jamar, Antwerp, Lisson Gallery, London, Meyer Riegger, Karlsruhe/Berlin, Fons Welters, Amsterdam, Max Wigram Gallery, London

BEVEZETÉS

A képzelet tudománya című kiállítás kiindulópontja és inspirációs forrása az 1945–1989 közötti időszak jellemző, elsősorban irodalmi és filmes műfaja, a science-fiction. Az elmúlt tíz év során készült kortárs képzőművészeti alkotásokat mutat be, amelyek azonban a hatvanas évek két nagy hatása, és merőben különböző művészi állásfoglalása, Chris Marker francia filmes és Panamarenko, belga mérnök-művész művei köré szerveződnek. A kiállításon szereplő művészek a tudományos-fantasztikus műfaj működését, témáit és hatásmechanizmusait gondolják újra, és egyes stratégiákat be is vetnek saját jövő-vízióik megalkotásához.

A hidegháborús időszak szorongással és versengéssel árnyalt utópiáit gyakran természettudományos eredmények és technológiai fejlesztések táplálták, legyen szó a jövő társadalmának építendő városokról, az infokommunikációs forradalomról vagy a fegyverkezési és űrversenyéről. Az emberi fajnál magasabbrendű intelligencia felfedezése (mint a 2001: *Űrodüsszeiában*) vagy a kultúrától és emberi értelemtől teljesen megfosztott társadalom megvalósulása (mint a *Fahrenheit 451*-ben); az univerzum meghódítása és vakációzás a Holdon (ahol 1969-ben Neil Armstrong le is szállt), vagy a teljes megsemmisülés a gonosz „Másik” atomtámadása folytán: meglehetősen ellentétes jövőbeni lehetőségek tűntek fel, mintegy karnyújtásnyira és egyre közeledek.

Míg az emberiség hihetetlenül komplex és világnézetet formáló tudás birtokába került, egyre nőtt azoknak a száma, akiknek a meggyőződése szerint elvesztette az irányítást saját teremtményei fölött. A technológia sokkal bonyolultabbá vált annál, semhogy az átlagos felhasználó megérthette volna, így feltámadt a gyanú, hogy az új gépek saját lélekkel és akarattal rendelkeznek; és ahogyan az egyre nagyobb hatalommal bíró tömegmédiá gyűjtötte, szelektálta, keverte, ferdítette és felerősítette az információt, a „valóság” megközelíthetetlenül vált.

Így az egzakt tudományos tények és a precíz, élettelen gépek a fantázia, a művészi kreativitás, a társadalmi feszültségek és politikai ideológiák, főbiák szűrőjén át a késői modernizmus egy sajátos, hol optimista, hol fenyegető vagy éppen apokaliptikus víziójává alakultak. Ez a tudományos-fantasztikus

INTRODUCTION

The starting point and source of inspiration for the exhibition *The science of imagination* was the primarily literature and film genre of science fiction characteristic in the period between 1945–1989. It presents contemporary works of art created over the last ten years, which are, however, organised around two very influential and very different artistic positions from the sixties, the works by French filmmaker Chris Marker and Belgian engineer-artist Panamarenko. The artists featured in the exhibition rethink the workings, themes and effect mechanisms of the science fiction genre and make use of certain strategies to create their own visions of the future.

The utopias of the Cold War period darkened by anxiety and competition were frequently fed by scientific advances and technological developments, be it about cities for future societies, the info-communication revolution or the space and arms race. Substantially antithetical future possibilities: the discovery of levels of intelligence higher than that of mankind (like in 2001: *A Space Odyssey*) or the realisation of a society completely stripped of culture and human reason (like in *Fahrenheit 451*); the conquering of the universe and vacations on the Moon (where Neil Armstrong actually landed in 1969), or total annihilation from a nuclear weapons attack by the evil “Other”, all seemed to be just an arm’s length away and getting ever closer.

As humankind gained possession of incredibly complex knowledge that changed people’s worldview, the number of those who were convinced that it had lost control over its own creations was growing. Technology had become far too complicated to be comprehensible for the average user, and so the suspicion was born that these new machines have their own souls and free will; and as the increasingly powerful mass media gathered the information together, selected, mixed, distorted and amplified it, the “reality” became unapproachable.

In this way exact scientific facts and precise, lifeless machines, through a filter of fantasy, artistic creativity, social tensions and political ideologies, phobias, became a unique, sometimes optimist, sometimes threatening, even apocalyptic vision of late modernity. This science fiction universe is

univerzum a modern utópiának egyszerre csúcspontja és összeomlása; a tény és a fikciót úgy szabdalja és őröli, hogy az ismeretlen és az idegen közelinek, míg a megszokott egyszerre titokzatosnak tűnik; az irracionális szervező elvvé, míg a logika képtelenségévé válik; és az elgondolhatatlan valahogy utat talál a tudatunkba.

A hidegháborús science-fiction ma nem csak a populáris kultúrában: a designban, a képregényekben, a divatban, a filmekben tér vissza, hanem a kortárs képzőművészek is izgalmas terepként fedezik fel. Ennek több oka is lehet. A hidegháborúnak nevezett időszak több mint húsz éve, a kelet-európai államszocializmus összeomlásával véget ért, és a kapitalista rendszerek igyekeztek ezt a bukást saját ideológiájuk és működésük győzelmeiként, igazolásaként beállítani. Azonban éppen ekkortól vált az is tagadhatatlanná, hogy az ún. fejlett, modern világ környezetszennyezése, gazdaságának globális hatásai előbb-utóbb katasztrófához, az élet ellehetetlenüléséhez vezetnek. Mindezek ellenére az embereket mozgósító vágyak és félelmek meglehetősen keveset változtak a hidegháború évei óta: a legújabb, legmodernebb „csúcstechnika” csábítása töretlen, ahogyan a végletesen gonosz ellenfél képének meggyőző ereje is. Talán csak annyi változott, hogy amikor a jövőbe tekintünk, várakozást, csodavárást egyre kevésbé érzünk, míg félelmet és csalódást egyre inkább.

Egyes tudományos-fantasztikus témák, mint a nukleáris fenyegetés és pusztítás, tehát azért lehetnek ma is jelen a művészetben, mert az általuk lefestett politikai vagy kulturális helyzet valójában közel sem változott meg annyira, amennyire azt a vezető politikai ideológiák szeretnék velünk elhíttetni. Emellett a klasszikus science-fiction fontos forrása a múlt megértésének, hiszen megjeleníti saját korának vágyait, félelmeit, ideológiáit, és a jövővel, azaz a mi jelenünkkel kapcsolatos elképzeléseit. A hidegháborús évek sci-fi-je elsősorban mégis azért lehet izgalmas a kortárs művészek

at once both the peak and downfall of the modern utopia; it slashes and grinds up fact and fiction so that the unknown and foreign seem close while at the same time that which is common and usual seems mysterious; the irrational becomes the principle while logic becomes nonsensical; and the unthinkable somehow finds a pathway into our awareness.

Cold War science fiction is not only there in popular culture: in design, comic strips, in fashion and film, but contemporary artists are also discovering it as an exciting field. There may be several reasons for this. The era called the Cold War came to an end more than twenty years ago with the collapse of Eastern European state socialism, and the capitalist systems endeavoured to use this fall as a victory and justification of their own ideology and method of operation. However, it was precisely from this time that it became unquestionable that the environmental pollution caused by the so-called developed, modern world, the global effects of its economy would sooner or later lead to a catastrophe, to the end of life. In spite of all this the desires and fears that motivate people have changed very little since the years of the Cold War: the attraction of the newest, state-of-the-art technology is unbroken, as is the convincing strength of the image of the ultimately evil enemy. Perhaps all that has changed is that when we look into the future, we are no longer expectant and waiting for miracles to happen, instead we feel more fear and disappointment.

So certain science fiction topics, like nuclear threat and destruction, can still exist today in art because the political or cultural situation they depict has really changed much less than the leading political ideologies would have us believe. Besides this, classic science fiction is an important source of understanding the past, as it presents the desires, fears and ideology of its own era as well as what it imagined in relation to the future, i.e. our

© Argos Films

Chris Marker: *La Jetée*, 1962 (kép a filmből | film still),

számára mint alkotási módszer és eszköztár, mert legjobb pillanataiban magában hordozza azt az összetettséget – az ismeretlent elképzelő gátlástalan fantázia, a játékoság, a kreativitás és optimizmus, ugyanakkor a feltáruló új lehetőségek kihasználásában rejlő felelősség és veszély számavételének teljességét –, amelyre ma is nagy szükség van a jövőről való gondolkodásban. Ebben, ahogyan azt a sci-fi már bebizonyította, a művészetnek fontos szerepe van.

present. Still, the sci-fi of the Cold War years may first and foremost be exciting for contemporary artists as creative method for in its best moments it carries that comprehensiveness – the entirety of uninhibited fantasy imagining the unknown, playfulness, creativity and optimism on the one hand, but also the consideration of the responsibility and dangers lying within the exploitation of the new opportunities opening to us on the other – which is in great need today in connection with thought of the future. In this, as sci-fi has already proven, art has an important role.

Chris Marker (1921), a kultikus műveket alkotó francia filmes *La Jetée* (A kilátóterasz, 1962) című kísérleti sci-fi film esszéje megalkotása óta a műfaj inspirációs forrása. Alapjául szolgált Terry Gilliam *Tizenkét majom* című filmje forgatókönyvének, de sokat merített belőle a *Terminátor* vagy a *Mátrix* sorozat is. A majdnem kizárólag fekete-fehér állóképekből montázsolt film egy álmokon és emlékeken át szőtt időutazás története, amely a Harmadik Világháború világégését követően Párizsban, a föld alatt indul. A film főhősén, akit egy értelmezhetetlen gyermekkori emlékkép kísért, kegyetlen tudósok egy csoportja kísérletezik. A múltba visszaküldve a férfi gyermekkori emlékéit kutatja, és szerelembe esik a benne szereplő nővel; a jövőbe előretuza megbízóinak energiát kér, és szabadulni próbál. Végül egy abszurd szituációban szembesül saját végétével.

A kilátóterasz nem a világűrben, hanem egy belső világban, egy ember emlékeiben és fantáziájában játszódik, de egy egész sor olyan motívumot használ, amelyek a science-fiction műfaj alapelemeivé váltak. Ennél is fontosabbak filozófikus, humanista kérdésselvetései az emlékezetről, a képzeletről vagy a szabadságról, amelyek körül a science-fiction valóban fontos, izgalmas területé nőhet ki magát.

A tömegkultúrát, többek között tehát a science-fictiont is magába olvasztó pop arttól inspirálva, a belga művész/mérnök/vizionárius **Panamarenko** (Henri Van Herwegen, 1940) a hatvanas évek óta épít repülőket, tengeralattjárókat és robotokat saját tudományos elméletei alapján. *A Portable Air Transport* (Hordozható légi szállító, 1969) egy ülészerű helikopter korai prototípusa, amely későbbi háton rögzíthető repülőgépeit vetíti előre.

A Milkyways and Happenings (Tejutak és történések) című portfólió a művész hatvanas évekbeli kollázsai alapján készült; a tudományos-fantasztikus regények részleteiből, űrhajósok képeiből, politikai szalagcímekből és egyéb, a művész érdeklődését lekötő témák töredékeiből összeálló képek nyílt eszű objektivitásról árulkodnak, és így közel kerülnek a pop arthoz; a Marker és a kor sok más művésze által is képviselt kritikus humanista töltet azonban hiányzik belőlük.

The experimental science fiction film essay *La Jetée* (The Pier, 1962) by the French cult filmmaker **Chris Marker** (1921), has been a source of genre inspiration since its creation. It served as the basis for the script of Terry Gilliam's film *Twelve Monkeys*, but both the *Terminator* and *Matrix* films have taken much from it as well. The film montaged almost entirely of black and white still images is the story of a journey in time woven through dreams and memories, which starts underground in Paris after a Third World War worldwide cataclysm. A team of merciless scientists is experimenting on the hero of the film, who is haunted by a childhood memory that he cannot make sense of. After being sent back to the past the man seeks for the meaning of his childhood memory and falls in love with the woman appearing in it; he then travels forward into the future to request energy and attempts to escape. Finally in an absurd situation he comes face to face with his own fate.

La Jetée is not played out in outer space, but in the inner space, in the memories and fantasy of a man, using a whole series of motifs that have since become fundamental elements of the genre of science fiction. Even more important than this are the philosophical and humanist questions it poses about memory, imagination and freedom, around which science fiction has been able to grow into a really important and exciting field.

Gaining inspiration from pop art as the alloy of mass culture and so science fiction as well, the Belgian artist/engineer/visionary **Panamarenko** (Henri Van Herwegen, 1940) has been building aircraft, submarines and robots on the basis of his own theories since the sixties. *Portable Air Transport* (1969) is an early prototype of a seat-like helicopter, which forecasts his later rucksack planes. The portfolio entitled *Milkyways and Happenings* was created on the basis of the artist's collages from the sixties; the pictures made up of details from science fiction novels, photos of astronauts, political banner headlines and from other fragments of topics that the artist was interested in at the time betray an open-minded objectivity and so come close to pop art; however, it lacks the critical humanist charge represented by Marker and many other artists from the era.

Az ír **Gerard Byrne** (1969) *1984 and Beyond* (1984 és ami utána következik, 2005–2007) című fotó és videó installációja, amelynek címe természetesen utalás Orwell híres regényére, bár az előbbieket után több évtizeddel készült, ismét a hatvanas évekig viszi vissza a nézőt. A mű kétségtelenül némi türelmet igényel, de meglehetősen izgalmas témákkal kárpótol. A videók egy 1963-as, *Playboy*-ban megjelent interjú-sorozat felhasználásával az évtized leghíresebb sci-fi írói között lezajlott beszélgetéseket rekonstruálnak, csodálatos modern épületekben, korhű jelmezekben. Az Isaac Asimov, Arthur C. Clarke, Ray Bradbury, Robert Heinlein és egyéb meghatározó szerzők beszélgetéseiben az uralás, a Haldon való megtelepedés, a földönkívüliekkel való találkozás, a szexuálisan stimuláló drogok elterjedése, de a jövő háztartási gépei, a túlnépesedés, a fizikai halhatatlanság és természetesen a szocialista és a kapitalista rendszer közti harc is felmerül témaként. Ma, a „jövőből” hallgatva vízióik hol örülten túlzónak, hol hihetetlenül pontosnak tűnnek; a mű egyes módszerei és elemei: az írókat játszó holland színészek akcentusa, vagy a videókat körülvevő, mostanában készült fotók jelenképe, amelyben a múlt futurisztikus álmai időnként poros, avított töredékként jelennek meg, inkább a múlttal szembeni távolságtartás érzését erősítik.

The photo and video installation by the Irish artist **Gerard Byrne** (1969) entitled *1984 and Beyond* (2005–2007), the title of which, of course, is a reference to Orwell's famous novel, although made several decades after the previous works, it again takes the viewer back to the sixties. It is without doubt that the work demands patience, but compensates one with extremely exciting topics. Based on a series of interviews published in 1963 in *Playboy* the videos re-enact conversations between the most famous sci-fi authors of the decade, in amazing modernist buildings, in contemporary costume. In the conversations between Isaac Asimov, Arthur C. Clarke, Ray Bradbury, Robert Heinlein and other significant writers the topics include space travel, settling the Moon, meeting aliens, the spreading of sexual stimulant drugs, the household machines of the future, overpopulation, physical immortality and, naturally, the conflict between the socialist and capitalist systems. Today, listening to them from the "future", their visions sometimes seem crazily exaggerated and sometimes unbelievably precise; the methods and elements of the work: the accent of the Dutch actors playing the authors, or the image of the present of the recently taken photographs that surround the videos, in which the futuristic dreams of the past occasionally appear as dusty, dated fragments, merely go to strengthen our feeling of distance from the past.

© a művész és a Lisson Gallery, London | the artist and Lisson Gallery, London

Gerard Byrne: *1984 and Beyond*, 2005–2007 (kép a filmből | film still)

Deimantas Narkevičius (1964) litván művész munkái gyakran foglalkoznak az államszocialista múlttal. *The Dud Effect* (A besülés) című 2008-as filmjét egy 1977 óta lezárt katonai támaszponton forgatta Litvániában, ahol egykor kilövésre kész nukleáris rakétákat tároltak. A film alapja a művész találkozása egy ott szolgált katonatiszttel, aki a mai napig ismeri a protokollt, amit egy rakéta kilövéséhez – parancs esetén – el kellett volna végeznie. A mű mellett, hogy hideglelős képsorokon járja be a támaszpontot, a földalatti járatrendszer és az elhagyott, omladozó építményeket lassan elborító vegetációt, ezt a feladatsort mutatja be: egy olyan pár perces, jól begyakorolt akciót, amelynek valós elvégzésére ugyan sohasem került sor, de amelynek fenyegetése ma is aktuális.

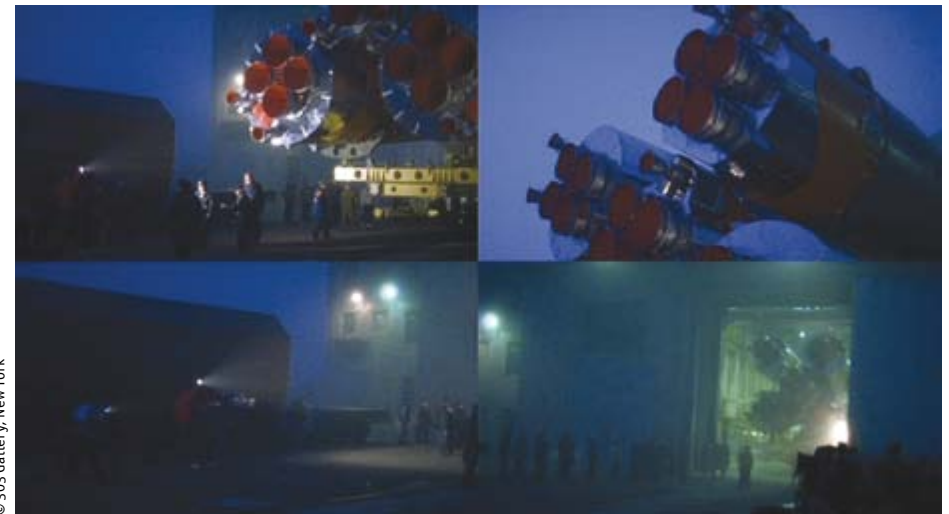
The works of Lithuanian artist **Deimantas Narkevičius** (1964) frequently deal with the state socialist past. The 2008 film *The Dud Effect* was filmed at a military base in Lithuania that has been closed since 1977, where at one time nuclear missiles ready for deployment were stored. The basis of the film is the artist's encounter with a military officer who had served there, who to this very day knows the protocol which he would have had to perform on receiving the command for the launching of a missile. Besides presenting the base through a shivering series of images, showing the underground system of passages and the vegetation that is slowly covering the deserted, crumbling structures, the work shows us this series of tasks: a well-practiced exercise lasting just a few minutes, which was never actually carried out, but the threat of which is still valid today.

Deimantas Narkevičius: *The Dud Effect*, 2008 (kép a videóból | video still)

A brit testvérpár, **Jane és Louise Wilson** (1967) a kilencvenes években indult fiatal brit művész generáció, a yBa (young British artists) tagjai, egyben az évtizedet meghatározó multimediális installáció művészet kiemelkedő egyéniségei. Több művüket forgatták hidegháborús, vagy erős politikai töltettel rendelkező helyszíneken. A 2001-es *Dream Time* (Álom idő) az első orosz legénységű rakéta fellövését dokumentálja a Kazahsztánban található Bajkonur Kozmodromból a Nemzetközi Űrállomásra. A Kozmodrom az orosz űrprogram központja, teljes titokban helyezték üzembe 1955-ben. 1961-ben Jurij Gagarint innen lőtték ki első emberként az űrbe, de Farkas Bertalan is innen szállt fel a Szozuz-36-tal 1980-ban, épp harminc éve. Korábbi műveikhez hasonlóan Jane és Louise Wilson most is azt kutatja, hogy a nemzetközi űrprogram mögötti politikai és technológiai hatalom miként manifesztálódik az építészetten keresztül, és hogy mindez miként ragadható meg a film eszközeivel. A cím az egymásra vetülő idősíkok furcsa játékára utal: arra, ahogyan a múltból, és főként a múlt tudományos-fantasztikus filmjeiből és műsoraiból elképesztően modernnek megismert gépek és környezetük valamint a hősi-esnek bemutatott szereplők ma milyen hétköznapiak, elavultnak, egy leleplezett szemfényvesztés elemeinek látszanak, – de mégis, vagy éppen ezért, még mindig érdekesnek tűnnek.

The British sisters, **Jane and Louise Wilson** (1967) are members of the yBa (young British artists) generation that started out in the nineties and also outstanding personalities of multimedia installation art characteristic of the decade. They shot many of their works at Cold War locations or at other places with a strong political charge. The 2001 *Dream Time* documents the first Russian-manned rocket launch from the Baikonur Cosmodrome in Kazakhstan to the International Space Station. The Cosmodrome is the centre of the Russian space program, it was put into operation in total secrecy in 1955. Yuri Gagarin was launched from here in 1961 to be the first man in space, but Bertalan Farkas also took off from here on the Soyuz-36 in 1980, just thirty years ago. Like in their earlier works Jane and Louise Wilson again examine the way in which the political and technological power behind the international space program is manifested through architecture and how all this can be captured by the means of film. The title makes reference to the strange play of the time planes projected onto each other: that these machines and their environment that we know from the past (and mainly from the science fiction films and shows of the past) as incredibly modern and the protagonists who were depicted so heroic look to be so everyday, obsolete, as if elements of a deceit revealed, – but even so, or even because of this, they still seem interesting.

© 303 Gallery, New York

Jane and Louise Wilson: *Dream Time*, 2001 (kép a filmből | film still)

Sašo Sedlaček: *Origami Space Race*, 2009 (részlet | detail)

A szlovén **Sašo Sedlaček** (1974) gyakran foglalkozik a technológia politikai, morális és ökológiai vonatkozásaival. Az *Origami Space Race* (Origami Űrverseny, 2009) című installáció egy nyílt forrású stratégiákon alapuló alternatív űrprogram terve és demonstrációja. A verseny célkitűzése a legjobb papírűrrepülő kifejlesztése, végső küldetése pedig egy nyílt forrású űrprogram elindítása a hivatalos űrprogramok alternatívájaként. A projekt fő célja, hogy megváltoztassa az emberek űrtechnológiához való hozzáállását, környezetbarátabb technológiák és nyitottabb szemléletmód felé terelje a fejlődés irányát, hozzáférhetőbbé téve a világűrt. „Most ugyanis, ahelyett, hogy az együttműködés lehetőségét látnánk a világűrben, a végső határt, amely lehetőséget kínál az emberiség számára, hogy a maga tarkaságában összefogjon a valóban ismeretlen és idegen tényezőkkel szemben, nem látunk benne mást, mint a már elkövetett hibák kivételését a Föld határain túlra. A világűrnek olyan nyílt felületnek kell lennie, amely nemcsak a forradalmi technológiák kifejlesztésére, de arra is képes, hogy új etikai és erkölcsi értékrend alapja legyen.” – állítja a művész.

The Slovene **Sašo Sedlaček** (1974) frequently deals with the political, moral and ecological aspects of technology. The installation entitled *Origami Space Race* (2009) is an alternative space program plan and demonstration based on open source strategies. The objective of the contest is to develop the best paper spacecraft, and the final aim is to establish an open source space program as an alternative to the official space programs. The main objective of the project is to change people's attitude to space technology, and to turn the direction of development towards environmentally friendly technologies and a more open viewpoint, to make outer space more accessible. The artist states: "Instead of perceiving space as an opportunity for collaboration, as a final frontier which offers humanity an opportunity to unite in all its diversity against the really unknown and alien, we perceive it as a projection of already seen mistakes from the Earth. Space must be an open platform capable of not only producing revolutionary technologies, but also a platform for new ethic and moral values."

Kokesch Ádám (1973) cím nélküli objektjei és installációi, amelyeket erre a kiállításra készített, de amelyek jól illeszkednek korábbi művei sorába, áttételesebb módon, történetek helyett formákkal idézik fel a tudományos fantasztikumot. A technikai eszközöket: szenzorokat, napelemet, biztonsági kamerát, vagy egyéb, titokzatos célokat szolgáló műszereket idéző tárgyegyüttes színei, felületei, elhelyezése és kiképzése valamiféle rendszert sejtet. Bár nagyrészt a mai barkácsáruházakban is kapható, vagy egyéb teljesen hétköznapi elemekből készülnek egyszerű, manuális kivitelben, az objektumokat mégis körüluggi a hatvas-hetvenes évek science-fiction látványvilágának, díszleteinek hangulata.

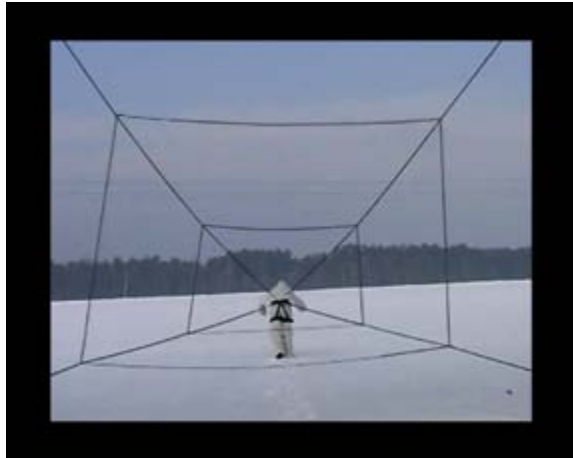
The *Untitled* objects and installations which **Ádám Kokesch** (1973) made for this exhibition, and which also fit in well with his earlier work, use a more indirect way to recall the world of science fiction, via forms instead of stories. The colours, surfaces, positions and shapes of groups of objects recalling technical equipment: sensors, solar cells, security cameras, or other instruments serving mysterious purposes hint at a kind of system. Although they are made with simple, manual techniques, mainly of completely everyday objects or elements you can obtain in DIY stores, these works emit the atmosphere of the science fiction spectacle and scenery of the sixties and seventies.

© a művész | the artist © fotó | photo: Surányi Miklós

A lengyel **Anna Molska** (1983) a kiállítás legfiatalabb résztvevője. Rövid, klip-szerű videója, a *Perspective* (Perspektíva, 2003) a science-fiction egy archetipikus, és mondhatni egzisztenciális alaphelyzetét teremti újra, nem nélkülözve némi iróniát sem: egy fehér overallba öltözött emberi figurát, aki kötöttségeit semmibe véve tör előre a végtelen ismeretlenbe. Bár a másfél perc végén hősiünk (maga a művész) elbukni látszik, a következő pillanatban, a videó ismétlésre állításának köszönhetően, ismét nekivág a semminek. Hogy a centrális perspektíva által rendszerbe fogott modern világnézet középpontjának lenni privilégium vagy átok, az pusztán nézőpont kérdése.

The Polish artist **Anna Molska** (1983) is the youngest participant in the exhibition. Her short, clip-like video, *Perspective* (2003) recreates an archetypal and, perhaps, existential basic situation of science-fiction, not without a little irony too: a human figure dressed in a white overall who, against all restraints, breaks on forwards into the infinite unknown. Although at the end of the ninety seconds our hero (the artist herself) seems to be going to fall, at the very next moment, due to the video being set to repeat, again sets off towards nothingness. As to whether being the centre point of a modern worldview placed in a system by a central perspective is a privilege or curse, it is merely a question of point of view.

Anna Molska: *Perspective*, 2003
(képek a videóból | video stills)

Kaszás Tamás (1976) új installációja, a *Kollapszista emlékmű* [*Múzeumi pre-konstrukció*] címével a „kollapszizmus” fogalmára utal, amellyel, általában pejoratívan, a jelenlegi emberi civilizáció teljes összeomlását előfeltételező világnézetet, jövőképet szokás jelölni. A mű egyben a világháborúk, vagy akár a hidegháború egy ritkán említett aspektusát hozza játékba: az úgynevezett cargo- vagy rakománykultúrát, amely két, eltérően fejlett kultúra találkozásakor jön létre. Ez történt például a Csendes-óceán szigetvilágában a második világháború idején, amikor az elzártan élő népcsoportok először találkoztak fehér emberrel. A háború után elmaradozó idegeneket és a javaikat visszaváró emberek kultuszt formáltak a hátrahagyott, ismeretlen tárgyak: rádiók, repülő, kifutópályák köré, és – a leírások szerint – a rituális tiszteletükkel kívánták ismét maguk felé fordítani hűtlen „istenségeik” kegyét. Kaszás installációjának középpontjában tehát egy meglehetősen rejtélyes tárgy áll; alkotása egy emlékmű, amelyet egy utáunk következő kultúra állíthatna a mi civilizációknak, legalábbis mindannak, ami egykor majd fennmarad belőle.

Tamás Kaszás's (1976) new installation, with the title *Collapsist Memorial* [*Museum pre-construction*] refers to the concept of “collapsism”, with which, usually pejoratively, the worldview and image of the future presuming the total collapse of the present human civilisation is described. The work also brings into play a rarely mentioned aspect of the world wars and even of the Cold War: the so-called cargo culture, which is created on the meeting of two, differently developed cultures. Such happened, for example, in the islands of the Pacific Ocean during the Second World War, when the isolated local peoples first met white men. The people waiting for the return of the rarely visiting strangers and their goods created a cult around the unknown objects that had been left behind: radios, aircraft, runways and – according to reports – with ritualistic respect they wanted to turn the benevolence of their unfaithful “deities” back towards them. At the central point of Kaszás' installation stands a mysterious object; his work is a memorial that the culture to come after us may set up to our civilisation, or at least to all that will be left of it then.

© a művész | the artist © fotó | photo: Surányi Miklós

Kaszás Tamás: *Kollapszista Emlékmű* [*Múzeumi pre-konstrukció*] | *Collapsist Monument* [*Museum pre-construction*], 2010

Kaszás mágikus „pre-konstrukciója” mellett látható **Pawel Althamer** (1967) *Self-Portrait – Sorcerer* (Önarckép – Mágus, 2009) című munkája. Althamer, aki a kortárs lengyel művészeti szcéna nemzetközileg is elismert figurája, műveiben gyakran láttatja önmagát kívülálló megfigyelőként, asztronautaként vagy földönkívüliként. Ez a nemrégiben készült önarcképe egy lassan körbeforgó, indián harcos mozdulatát idéző, retro-futurisztikus fémszobor a művész személyes tárgyaival és más, számára fontos eseményekhez kapcsolódó tárgyakkal, amely a belőlük áradó személyes „töltettel” van felruházva, és egy mágikus identitás elemeit ötvözi egy kiborg megjelenésével.

Beside Kaszás' magical “pre-construction” stands **Pawel Althamer's** (1967) work entitled *Self-Portrait – Sorcerer* (2009). Althamer, who is an internationally recognised figure of the contemporary Polish art scene, frequently portrays himself in his works as an external observer, astronaut or alien. Complete with personal objects of the artist and other objects that are linked to events that are important to him, this recently made self-portrait is a slowly rotating retro-futuristic metal sculpture conjuring up the motions of an Indian warrior, which is clothed in the personal charge radiating from the objects, and alloys the elements of a magical identity with the appearance of a cyborg.

© a művész és a Foksal Gallery Foundation, Varsó | the artist and Foksal Gallery Foundation, Warsaw

Pawel Althamer: *Self-portrait – Sorcerer*
(részlet | detail) 2009

© a művész és a Foksal Gallery Foundation, Varsó | the artist and Foksal Gallery Foundation, Warsaw

Pawel Althamer: *Self-portrait – Sorcerer*, 2009

Csákány István (1978) egy hatalmas, helyspecifikus installációt mutat be ezen a kiállításon *Bernsteinzimmer* (Borostyánszoba) címmel: egy hobbi-ezermester műhelyének 1:1 arányú, teljesen fából készült mását. A barkácműhely, a szufni vagy a garázs az (általában férfi) tulajdonos olyan privát, rendetlen és túlszűfolt szentélye, ahol összetett, kreatív manuális munkát végezhet pusztán a maga megelégedésére. Mivel ezt a fajta tevékenységet a mindenható gépek korában végképp a szabadidős tevékenységek körébe minősítették át, ez a privát műhely, különösen fából kifaragva és egy szürreális kék szobába helyezve, egy befejezett múltból itt maradt időkapszulának tűnik. Az egyen faanyag azt a benyomást kelti, mintha ősrégi kőüvelettel, kőzetanyagokban fennmaradt zárvánnyal, archeológiai lelettel lenne dolgunk. A cím utalás I. Vilmos porosz király híres és elveszett Borostyánszobájára.

István Csákány (1978) presents a huge, site-specific installation at this exhibition with the title *Bernsteinzimmer* (Amber room): a full-scale copy made entirely of wood of the workshop of a DIY enthusiast. The hobby workshop, shed or garage is the private, untidy and crowded shrine of the (usually male) owner, where complex, creative, manual work can be performed just to his own satisfaction. As this kind of activity in the age of all powerful machines has been forever reclassified into the category of free time activities, this private workshop, especially being carved from wood and placed into an uncanny blue room seems to be a time capsule left behind from a past ended long ago. The uniform wood material gives the impression that we are dealing with an ancient fossil, a mineral inclusion left behind in rock or an archaeological find. The title references the famous and lost Amber Room of the Prussian King Wilhelm I.

Csákány István: *Bernsteinzimmer* | *Amber Room*, 2010

A német **Daniel Roth** (1969) *encounter at a possible end of the inner chambers* (találkozás a belső kamrák egy lehetséges végén) című, szintén a kiállításon debütáló munkája rajzokból, egy c-printből, egy fakéreg-kabátból és egy fekete-fehér, 16 mm-es filmből áll. Ezekből az elemekből, mint hamis dokumentumokból, töredékekből, tárgyi bizonyítékokból, fiktív történet olvasható ki egy rejtélyes földalatti intézetről, amelybe egy szurdokon vagy barlangnyíláson át lehet lejutni, és amelyben az emberi testeket tájjá, természeté alakítják. A nyílás bárhol, akár különböző épületek alatt is megjelenhet (például az 1928-ban épült schrambergi Lichtspielhaus alatt, amely Roth egy korábbi munkájában, a földalatti városról szóló *Talstadt unter Beton*-ban is fontos szerepet kapott), és tulajdonképpen egy párhuzamos valóság bejáratának tekinthető, amely szabadon mozog térben és időben.

The work of German artist **Daniel Roth** (1969) entitled *encounter at a possible end of the inner chambers*, which also sees its debut at the exhibition, consists of drawings, a c-print, a tree-bark coat and a black and white 16 mm film. From these elements, like forged documents, fragments, evidence, a fictive story may be read about a mysterious underground institute, into which you may enter through a gorge or cave opening, and in which the human bodies are formed into landscape. The opening may appear anywhere, even under various buildings (for example, under the Schramberg Lichtspielhaus built in 1928, which also received an important role in an earlier work by Roth about an underground city *Talstadt unter Beton*), and which can actually be viewed as the entrance to a parallel reality, which moves freely in space and time.

© a művész, a Meyer Riegger, Karlsruhe/Berlin és a Fons Welters, Amsterdam
the artist, Meyer Riegger, Karlsruhe/ Berlin, and Fons Welters, Amsterdam

Daniel Roth: *encounter at a possible end of the inner chambers*, 2010 (részlet | detail)

Kiállított művek listája | List of Exhibited Works

Anna Molska: *Perspective*, 2003
1' 31", video, színes, hanggal | video, color, sound
© A művész és a varsói Foksal Gallery Foundation
the artist and Foksal Gallery Foundation, Warsaw

Csákány István: *Bernsteinzimmer*, 2010
300 × 300 × 400 cm, fa, plexi | wood, plexi
© A művész | the artist

Chris Marker: *La Jetée*, 1962
29', fekete-fehér, hanggal (angol)
black and white, sound (English)
© Argos Films, Paris

Deimantas Narkevičius: *The Dud Effect*, 2008
15'40", 16 mm-es film HD videóra írva, fekete-fehér
és színes, hang (orosz, angol felirattal)
16 mm film transferred onto HD video, black
and white and color, sound (Russian with
English subtitles)
© A művész és a gb agency, Párizs
the artist and gb agency, Paris

Kaszás Tamás: *Kollapszista Emlékmű* [Múzeumi
pre-konstrukció] | *Collapsist Monument* [Museum
pre-construction], 2010
660 × 350 × 400 cm, vegyes anyagú installáció
mixed media installation
© A művész | the artist

Gerard Byrne: *1984 and Beyond*, 2005–2007
3 csatornás video installáció, színes, hanggal
(angol, magyar felirattal) | 3 channel video
installation, color, sound (English with Hungarian
subtitles), 20 black and white photographs,
quotation
© A művész és a Lisson Gallery, London
the artist and Lisson Gallery, London

Panamarenko: *Portable Air Transport*, 1969
96 × 55 × 25 cm, fém, fa, háló
metal, wood, fishing net
© Galerie Jos Jamar, Antwerp

Panamarenko: *Milkyways and Other Happenings*, 2003
85 × 62 cm egyenként | each, 7 darabos print/
kollázs portfólió | 7 piece print/collage portfolio
© Galerie Jos Jamar, Antwerp

Kokesch Ádám: *Cím nélkül* | *Untitled*, 2010
4 objekt, változó méretek, vegyes anyagok
4 objects, sizes variable, mixed material
© A művész | the artist

Marine Hugonnier: *The Last Tour*, 2004
14' 17", szuper16 mm film DVD-re írva, színes,
hanggal (angol feliratok) | super16mm film
transferred onto DVD, color, sound (English
subtitles)
© A művész és a Max Wigram Gallery, London
the artist and Max Wigram Gallery, London

Pawel Althamer: *Self-portrait – Sorcerer*, 2009
100 × 100 × 270 cm, vegyes technika | mixed media
© A művész és a Foksal Gallery Foundation, Varsó
the artist and Foksal Gallery Foundation, Warsaw

Sašo Sedlaček: *Origami Space Race*, 2009
változó méret, vegyes médiumú installáció
size variable, mixed media installation
© A művész | the artist

Jane és Louise Wilson: *Dream Time*, 2001
7' 11", 35 mm-s film DVD-re átírva, színes, hanggal
35 mm film transferred onto DVD, color, sound
© 303 Gallery, New York

Daniel Roth: *encounter at a possible end
of the inner chambers*, 2010
vegyes médiumú installáció
mixed-media installation
© A művész, a Meyer Riegger, Karlsruhe/Berlin,
és a Fons Welters, Amsterdam
the artist, Meyer Riegger, Karlsruhe/Berlin,
and Fons Welters, Amsterdam

Marine Hugonnier: *The Last Tour* (kép a filmből | film still)

Marine Hugonnier francia képzőművész (1969) 2004-es *The Last Tour* (Az utolsó körutazás) című filmjének cselekménye „a Spektákulum korának alkonyán játszódik, amikor a turista látványosságokat elkezdik teljesen elzárni a közönség elől. A néző egy »utolsó körutazásra«, egy hőléggallos repülésre indul a híres, ikonikus Matterhorn csúcs körül a svájci Alpokban. A film, utalásként a Felfedezések Kora előtti időkre, a világtérképen újra megjelenő fehér foltok lehetőségét villantja fel.” – írja a művész saját weboldalán. A modern kor egyik fő ambíciója a bolygó, majd az egész univerzum meghódítása, feltérképezése volt, így a fejlődés egyik mércéjévé éppen a „fehér foltok” eltűnése vált. A mű ennek a folyamatnak a lassú, de végleges megfordulásáról szól, amelynek hátterében például a környezetszennyezés is állhat. Ahogyan a film narrátora fogalmaz: „Büszkén teszel úgy, mintha te lennél az utolsó felfedező ott, ahol valaha elhitték veled, hogy az első voltál.”

The action of French artist **Marine Hugonnier's** (1969) film *The Last Tour* “takes place at the end of the Age of Spectacle, at a time when tourist attractions are about to be completely closed off to the public. The viewer embarks on a ‘last tour’; a hot-air balloon flight over the famous, iconic Matterhorn in the Swiss Alps. The film suggests the possibility of blank spaces reappearing on the map, a reference to the world before the Era of Discovery,” says the artist on her own website. One of the main ambitions of the modern age was to conquer and map the planet and then the entire universe, so the disappearance of the “white patches” became one of the measures of progress. The work is about the slow and final turnaround of this process, which may, for example, be a consequence of environmental pollution. As the film’s narrator says “You proudly pretend to be the last where once you were led to believe you were the first.”

KAPCSOLÓDÓ PROGRAMOK:

Infomediátorok a hét minden napján.

Ingyenes tárlatvezetések

Minden szombaton 16 órakor magyarul és 17 órakor angolul.

A Ludwig Múzeum tematikus múzeumpedagógiai foglalkozása: *Utazás a Föld nevű jövőbe*

A képzelet tudománya kiállításon a kortárs művészek által készített videók, rajzok és térinstallációk megidézik a hidegháború korszakát és kultúráját: tudományos elméleteket, jövővel kapcsolatos víziókat, történeteket. A művészek egykor titkos és mára lezárt helyszíneken, rakétabázison, űrhajós kiképző központban forgattak, maguk is a jövő robotjait és járműveit tervezték, tudományos kísérleteket vagy science-fiction írók jövődőléseit alkották újra.

Az ő nyomukban mi is megalkothatjuk, hogyan gondoljuk el a saját jövőnket, az utódaink jövőjét, játékos feladatok és beszélgetések által.

A múzeumba érkező gyerekcsoportok 90 percen, három helyszínen – egy-egy foglalkozás keretében – ismerkedhetnek meg magyar és külföldi kortárs képzőművészek munkáival, a tudományos történetekkel, a jövővel kapcsolatos víziókkal. A foglalkozás maga egy interaktív jellegű múzeumi séta, melyhez alkotói mozzanat is kapcsolódik.

A foglalkozásra előzetesen bejelentkezett általános és középiskolás csoportokat várunk.

Családi délelőtt: *Utazás a Föld nevű jövőbe – Jövőkapu kopogató*

Családi program *A képzelet tudománya*-kiállításhoz 2010. május 1-jétől május 29-éig minden szombaton, 10.30 és 12.30 között.

Ped.kedd

2010. május 11-én 14.00–17.00 óráig

Művészetpedagógiai műhely pedagógusoknak, szakembereknek és egyetemi hallgatóknak.

LumiMini

2010. május 5-étől május 31-éig minden szerdán 10.00–13.00 között

A képzelet tudománya-kiállítás megtekintése kisgyerekes szülők számára.

RELATED PROGRAMS:

Infomediators every day of the week.

Free guided visits

Every Saturday, at 16:00 in Hungarian and 17:00 in English.

The Ludwig Museum thematic museum educational workshop: *Journey to the future called Earth*

The videos, drawings and installations created by contemporary artists and displayed in *The Science of Imagination* exhibition recall the era and the culture of the Cold War: scientific theories, visions of the future, stories. The artists shot their videos at once secret but now closed locations, rocket bases and cosmonaut training centres, they too designed the robots and vehicles of the future, recreating scientific experiments or the predictions of science-fiction writers.

Following their footsteps we too can create an image of our own future or of that of the generations to come, through entertaining tasks and discussions.

The groups of children coming to the museum can get acquainted with the work of Hungarian and foreign contemporary artists, scientific stories and visions of the future in a 90-minute workshop, in the scope of individual sessions at three locations. The workshop itself is an interactive walk around the museum including creative activities.

The workshop may be arranged in advance for groups of elementary and secondary school students.

Family morning: *Journey to the future called Earth – Knocking on the door of the future*

Family program to go with *The Science of Imagination* exhibition from 1 May to 29 May 2010 every Saturday between 10:30 and 12.30.

Teachers Tuesday

11 May 2010, 14:00–17:00

Art teaching workshop for teachers, specialists and university students.

LumiMini

Every Wednesday from 5 May to 31 May 2010 between 10:00–13:00

A visit to *The Science of Imagination* exhibition for parents with small children.

Múzeumok Majálisa

2010. május 15–16.

A Nemzeti Múzeum kertjében *A képzelet tudománya* című kiállításhoz kapcsolódóan:

„Mit hordunk majd 3000-ben?” – a jövő ruhái: a budapesti Modell Divatiskola ruhatervező szakos hallgatóinak futurisztikus ruhakészítési akciója. A Majális látogatói élőben láthatják, hogyan is dolgoznak a fiatal divattervezők.

Művészettörténeti feladatlapokat lehet kitölteni a Képzelet tudományához és az állandó kiállításunkhoz kapcsolódva.

Manuális foglalkozások:

a., Maszk készítés: Lehet-e élni levegő nélkül?!

Képzeld el, hogy eljött az idő, amikor a nagy légszennyezés miatt elfogyott a levegő. Ha képesek leszünk így élni, szerinted hogyan alakul át az arcunk? Lesz-e orruk, lesz légzőrendszerünk?

Aki nem akar maszkot készíteni, az vázlatokat, rajzokat készíthet az elképzeléséről.

b., Hajtogatás: a kiállításban látható, Sašo Sedlaček:

„Origami space race” (2009) című munkájában szereplő papírhajók elkészítése, valamint egyszerűbb papírrepülőők készítése kisebbek részére.

Bunker kártyák – párosítási játék kortörténeti ruhákban álló emberek és különböző korok bunkerei között
Verseny: gyorsasági papírhajtogatási és célba repülés verseny

Tea jó társaságban:

Előzetesen bejelentett nyugdíjas csoportok számára
A képzelet tudománya kiállításban múzeumi sétát követő beszélgetések, felolvasások és kreatív feladatok, amelyek mellé teát is kínálunk minden hónap utolsó szerdáján.

Műhelyfoglalkozás: *Utazás a Föld nevű jövőbe*

Az induló műhelyfoglalkozás *A képzelet tudománya* című kiállításon bemutatott műtárgyakhoz kapcsolódik. A műhelyfoglalkozásokon egyrészt a látottakra reflektálunk, másrészt sok érdekes eszközzel új, meglepő műtárgyakat hozunk létre.

A program ingyenes! A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Alap társfinanszírozásával valósul meg. TÁMOP – 3.2.8./B-08/KMR 2009

Museum May Day

16-16 May 2010

In the garden of the National Museum in connection with *The Science of Imagination* exhibition:

“What will we be wearing in 3000?” – the clothes of the future: the futuristic clothing design project of the students from the Budapest Model Fashion School. May Day visitors will get the chance of seeing how the young fashion designers actually work.

You can fill in history of art task sheets in connection with *The Science of Imagination* and our permanent exhibition.

Hands-on sessions:

a., Mask making: Is it possible to live without air?!

Just imagine that the time has come when the air has all run out due to the huge amount of pollution in the atmosphere. If we are able to live like this, how do you think our faces will be transformed?

Will we still have noses or a respiratory system? Those that don't want to make a mask can make sketches and drawings about their ideas.

b., Paper-folding: making the paper spaceships in the work in the exhibition by Sašo Sedlaček entitled “Origami space race” (2009), and our smaller visitors can make simpler paper airplanes.

Bunker cards – pairing up game of people in clothing from particular eras and the bunkers of various times
Contest: speed paper folding contest and target flying competition

Tea in good company:

For pre-arranged groups of senior citizens: a museum walk around *The Science of Imagination* exhibition, followed by conversations, readings and creative tasks, with which we offer tea on the last Wednesday of every month.

Workshop sessions: *Journey to the future called Earth*

The first workshop session is linked to the works presented in the exhibition *The Science of Imagination*. During the workshops we reflect on what we have seen and create new and surprising works using many different interesting tools and instruments.

The program is free of charge! The project is realised with the support of the European Union, co-financed by the European Regional Fund. TÁMOP – 3.2.8./B-08/KMR 2009

A FILMVILÁG ÉS A LUDWIG MÚZEUM BEMUTATJA:**május 13.****„Testrablók támadása”** – filmszakmai nap

16:00 – felvezető: Schreiber András

16:15 – *Invasion of the Body Snatchers* (Don Siegel, 1956; USA; 80 perc, magyar felirattal)

18:00 – „Agyrablók” – Varró Attila előadása az 1950-60-as évek hidegháborús-inváziós filmjeiről

19:00 – *La Jetée* (Chris Marker, 1962, Fr, 28 perc)

19:45 – „Testrablók támadása” – kerekasztal beszélgetés, Puzsér Róbert és Varró Attila részvételével, moderátor: Schreiber András

május 15–16.: Sci-fi maraton, életre-halálra**május 15–16.**10:00–14:00: Gyermek- és ifjúsági blokk (*Mézga Aladár, Mikrobi, Tom és Jerry*, Reisenbüchler Sándor filmjei)**május 15.:**16:00 – *Dr. Strangelove* (Stanley Kubrick, 1964, brit, 95 perc)17:45 – *Élethalálharc* (Luc Besson, 1983, francia, 92 perc)19:30 – *Solaris* (Andrei Tarkovszkij, 1972, szovjet, 168 perc)**május 16.:**16:00 – *James Bond: Csak kétszer élsz* (Lewis Gilbert, 1967, brit, 117 perc)18:00 – *Fahrenheit 451* (Francois Truffaut, 1966, brit-francia, 113 perc)20:00 – *Az idő urai* (René Laloux, 1982, francia-magyar, 81 perc)**FILMVILÁG AND LUDWIG MUSEUM PRESENT:****13 May****“Invasion of the Body Snatchers”** – professional day

16:00 – introduced by: András Schreiber

16:15 – *Invasion of the Body Snatchers* (Don Siegel, 1956; USA; 80 minutes, Hungarian subtitles)

18:00 – “Brain robbers” – Attila Varró’s lecture on the Cold War invasion films of the 1950–60’s

19:00 – *La Jetée* (Chris Marker, 1962, France, 28 minutes)

19:45 – “Invasion of the Body Snatchers” – round-table discussion, with Róbert Puzsér and Attila Varró, moderator: András Schreiber

15–16 May: Sci-fi Marathon**15–16 May**10:00–14:00: For children and teenagers (*Aladár Mézga, Mikrobi, Tom and Jerry*, films by Sándor Reisenbüchler)**15 May:**16:00 – *Dr. Strangelove* (Stanley Kubrick, 1964, UK, 95 minutes)17:45 – *Le dernier combat* (Luc Besson, 1983, France, 92 minutes)19:30 – *Solaris* (Andrei Tarkovsky, 1972, Soviet, 168 minutes)**16 May:**16:00 – *James Bond: You only live twice* (Lewis Gilbert, 1967, UK, 117 minutes)18:00 – *Fahrenheit 451* (Francois Truffaut, 1966, UK-France, 113 minutes)20:00 – *Time Masters* (René Laloux, 1982, France-Hungary, 81 minutes)

A kiállítást támogatták | The exhibition is sponsored by:

FILMVILÁG

LUDWIG MÚZEUM

Kortárs Művészeti Múzeum
Museum of Contemporary Art

Nyitva: kedd–vasárnap: 10.00–20.00 | Hétfőn zárva

Open: Tuesday–Sunday: 10.00 a.m.–8.00 p.m. | Closed on Mondays

Tel.: +361–555–3444 | info@ludwigmuseum.hu

www.ludwigmuseum.hu

SIEMENS | Stiftung

www.siemens-stiftung.org

Oscar-von-Miller-Ring 20, D-80333 Munich | Germany

Tel.: +49 89 636 33610 | Fax: +49 89 636 33615

Email: info@siemens-stiftung.org | www.siemens-stiftung.org